

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут філософський

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціологія масових комунікацій

Освітня програма «Філософія»

Спеціалізація Філософія

Спеціальність 033 Філософія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри філософії,
соціології та релігієзнавства
Протокол № 1 від “30” серпня 2019 р.

ЗМІСТ

- Загальна інформація
- Анотація до курсу
- Мета та цілі курсу
- Результати навчання (компетентності)
- Організація навчання курсу
- Система оцінювання курсу
- Політика курсу
- Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Соціологія масових комунікацій
Викладач (-і)	Гайналь Тетяна Олександрівна
Контактний телефон викладача	0976531918
E-mail викладача	t_hainal@ukr.net
Формат дисципліни	Цикл професійної підготовки. Вибіркові дисципліни.
Обсяг дисципліни	180 год. (6,0 кредитів)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php
Консультації	
2. Анотація до курсу	
Предмет «Соціологія масових комунікацій» читається студентам четвертого курсу спеціальності 033 «Філософія». В межах лекційного викладу та семінарської практики з «Соціології масових комунікацій» акцент робиться на історії формування теоретичних та емпіричних досліджень масової комунікації, а також на опрацюванні ключових ідей та понять, аналізі сучасних підходів до найважливіших соціологічних проблем. Курс лекцій присвячено основним тенденціям, характерним для розвитку соціології масових комунікацій та особливостям сучасного етапу розвитку соціологічного аналізу комунікацій в суспільстві, актуальному стану розвитку соціологічних положень про комунікацію, PR-технології, рекламу, суб'єкта та реципієнта комунікаційних процесів. Зміст семінарських занять цілком корелює з лекційним матеріалом, оскільки їхня мета полягає у поглибленому вивченні матеріалу, що, як передбачається, дозволить студентам виробити власну світоглядну позицію. Завдання, які покликана вирішити пропонована дисципліна, включають не лише онайомлення студентів із соціологією масових комунікацій як науковою дисципліною, з'ясування основних понять та методологічних принципів соціології масових комунікацій, а й розгляд класичних та сучасних теорій масової комунікації та аналіз результатів емпіричних досліджень в галузі соціології масової комунікації.	
3. Мета та цілі курсу	
Мета: засвоєння студентами основних теорій та історії становлення соціології масових комунікацій, знання про особливості масової комунікації як соціального інституту та методи її дослідження в соціології. Завдання: онайомлення студентів із соціологією масових комунікацій як науковою дисципліною; з'ясувати основні поняття та методологічні принципи соціології масових комунікацій; розглянути класичні та сучасні теорії масової комунікації; аналізувати результати емпіричних досліджень в галузі соціології масової комунікації. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: основні концепції та теорії соціології масової комунікації; соціальні форми організації масової комунікації; проблеми та підходи соціологічного вивчення масової комунікації в сучасному суспільстві; категорії та поняття науки. вміти: продемонструвати значення традиційних філософських вчень для розв'язання актуальних соціокультурних, політичних, особистих проблем (Д7); аналізувати та давати критичну оцінку явищам, підходам та проблемам, які будуть розглядатися в процесі вивчення курсу; використовувати методологічні основи соціології масової комунікації при аналізі соціальних процесів та взаємодій; здійснювати та обґрунтовувати вибір методу соціологічного дослідження при аналізі явищ і процесів масової комунікації.	
4. Результати навчання (компетентності)	
Компетентності професійні: - Володіння проблематикою основних філософських дисциплін.	

- Знання основних етапів розвитку світової філософської думки та поглядів видатних філософів кожного з основних етапів розвитку філософії
- Створювати та інтерпретувати нові філософські знання.
- Використовувати філософську термінологію в усній та письмовій формах рідною чи іноземною мовою.
- Аргументувати та захищати власну позицію з ключових проблем сучасної філософії.
- Розв'язання проблем. Здатність розв'язувати широке коло проблем і задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання методів, засвоєних з програми філософії.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
Сьомий	Філософія	Четвертий	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Структура і зміст соціології масової комунікації.	Лекція 2 год. Семінарське заняття 2 год.	Бакулев Г.П. Массовая коммуникация: Западные теории и концепции.- М.: Аспект Пресс, 2005.- 176 с. Почепцов Г. Від Facebooku і гламуру до WikiLeaks: медіакомунікації. – Харків: Фоліо, 2012. – 464 с. Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття. – Харків: Фоліо, 2017. – 260 с. Почепцов Г. Виртуальные войны. Фейки. – Харьков: Фоліо, 2019. – 507 с. Почепцов Г. Когнитивные войны в соцмедиа, массовой культуре и массовых	Підготовка до семінарськог о заняття та виконання завдань для самостійної роботи, 7 год.	5 балів за кожен вид роботи (впродовж семестру)	Вересень 2019 р. (згідно з електронним розкладом)

		коммуникациях. – Харьков: Фолио, 2019. – 314 с. Почепцов Г. Пропаганда 2.0. – Харьков: Фолио, 2018. – 796 с. Почепцов Г., Чукут С.А. Информационная политика. – К.: Знання, 2008. – 663 с. Федотова Л.Н. Социология массовой коммуникации: Учебник для вузов.- СПб.: Питер, 2003.- 400 с. Ядов В.А. Социологическое исследование - методология, программа, методы, 1995.- 332 с.			
Тема 2. Виникнення масових комунікацій в суспільстві: функціональний підхід.	Лекція 2 год. Семінарське заняття 2 год.	Бакулев Г.П. Массовая коммуникация: Западные теории и концепции.- М.: Аспект Пресс, 2005.- 176 с. Почепцов Г. Від Facebookу і гламуру до WikiLeaks: медіакомунікації. – Харків: Фолио, 2012. – 464 с. Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття. – Харків: Фолио, 2017. – 260 с. Почепцов Г. Виртуальные войны. Фейки. – Харьков: Фолио, 2019. – 507 с. Почепцов Г. Когнитивные войны	Підготовка до семінарського заняття. 7 год.	5 балів за кожен вид роботи (впродовж семестру)	Вересень 2019 р. (згідно з електронним розкладом)

		в соцмедиа, массовой культуре и массовых коммуникациях. – Харьков: Фолио, 2019. – 314 с. Почепцов Г. Пропаганда 2.0. – Харьков: Фолио, 2018. – 796 с. Почепцов Г., Чукут С.А. Інформаційна політика. – К.: Знання, 2008. – 663 с. Федотова Л.Н. Социология массовой коммуникации: Учебник для вузов.- СПб.: Питер, 2003.- 400 с. Ядов В.А. Социологическое исследование - методология, программа, методы, 1995.- 332 с.			
Тема 3. Історія розвитку соціології масової комунікації.	3. Семінарське заняття 2 год.	Бакулев Г.П. Массовая коммуникация: Западные теории и концепции.- М.: Аспект Пресс, 2005.- 176 с. Почепцов Г. Від Facebooku і гламуру до WikiLeaks: медіакомунікації. – Харків: Фолио, 2012. – 464 с. Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології ХХІ століття. – Харків: Фолио, 2017. – 260 с. Почепцов Г. Виртуальные войны. Фейки. – Харьков:	Підготовка до семінарського заняття. Підготовка доповідей та презентацій: Теми доповідей: Основні теоретичні концепції в розвитку соціології масової комунікації: М.Хоркхаймер, Т.Адорно, Г.Лассуел, П.Лазарсфельд, Дж.Клеппер,	5 балів за кожен вид роботи (впродовж семестру)	Жовтень 2019 р. (згідно з електронним розкладом)

		Фоліо, 2019. – 507 с. Почепцов Г. Когнитивные войны в соцмедиа, массовой культуре и массовых коммуникациях. – Харьков: Фоліо, 2019. – 314 с. Почепцов Г. Пропаганда 2.0. – Харьков: Фоліо, 2018. – 796 с. Почепцов Г., Чукут С.А. Інформаційна політика. – К.: Знання, 2008. – 663 с. Федотова Л.Н. Социология массовой коммуникации: Учебник для вузов.- СПб.: Питер, 2003.- 400 с. Ядов В.А. Социологическое исследование - методология, программа, методы, 1995.- 332 с.	І.Катц, Дж.Мак-Леод, К.Маркс3. Основні ідеї концепцій К.Розенгрена , З.Неменверта, Р.Вебера, А.Моля, Г.М.Маклюе на4. Постмодерністська перспектива досліджень масової комунікації (Ж.Бодріяр). Когнітивні підходи до масових комунікацій (Ю.Хабермас). 7 год.		
Тема 4. Масова комунікація як соціальний інститут.	Семінарське заняття 2 год.	Бакулев Г.П. Массовая коммуникация: Западные теории и концепции.- М.: Аспект Пресс, 2005.- 176 с. Почепцов Г. Від Facebookу і гламуру до WikiLeaks: медіакомунікації. – Харків: Фоліо, 2012. – 464 с. Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття. – Харків: Фоліо, 2017. – 260 с.	Підготовка до семінарського заняття та виконання завдань для самостійної роботи, 7 год.	5 балів за кожен вид роботи (впродовж семестру) Написання тестового опитування (5 балів)	Жовтень 2019 р. (згідно з електронним розкладом)

		Почепцов Г. Виртуальные войны. Фейки. – Харьков: Фолио, 2019. – 507 с. Почепцов Г. Когнитивные войны в соцмедиа, массовой культуре и массовых коммуникациях. – Харьков: Фолио, 2019. – 314 с. Почепцов Г. Пропаганда 2.0. – Харьков: Фолио, 2018. – 796 с. Почепцов Г., Чукут С.А. Інформаційна політика. – К.: Знання, 2008. – 663 с. Федотова Л.Н. Социология массовой коммуникации: Учебник для вузов.- СПб.: Питер, 2003.- 400 с. Ядов В.А. Социологическое исследование - методология, программа, методы, 1995.- 332 с.			
Тема 5. Держава та ЗМК	Лекція 2 год. Семинарське заняття 2 год.	Бакулев Г.П. Массовая коммуникация: Западные теории и концепции.- М.: Аспект Пресс, 2005.- 176 с. Почепцов Г. Від Facebookу і гламуру до WikiLeaks: медіакомунікації. – Харків: Фолио, 2012. – 464 с. Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні	Підготовка до семінарського заняття. Доповіді: Особливості функціонування ЗМІ в Україні. ЗМІ як засіб пропаганди, 7 год.	5 балів за кожен вид роботи (впродовж семестру)	Жовтень 2019 р. (згідно з електронним розкладом)

		технології XXI століття. – Харків: Фоліо, 2017. – 260 с. Почепцов Г. Виртуальные войны. Фейки. – Харьков: Фоліо, 2019. – 507 с. Почепцов Г. Когнитивные войны в соцмедиа, массовой культуре и массовых коммуникациях. – Харьков: Фоліо, 2019. – 314 с. Почепцов Г. Пропаганда 2.0. – Харьков: Фоліо, 2018. – 796 с. Почепцов Г., Чукут С.А. Інформаційна політика. – К.: Знання, 2008. – 663 с. Федотова Л.Н. Социология массовой коммуникации: Учебник для вузов.- СПб.: Питер, 2003.- 400 с. Ядов В.А. Социологическое исследование - методология, программа, методы, 1995.- 332 с.			
Тема 6. Засоби масової комунікації та економіка.	Лекція 2 год. Семінарське заняття 2 год.	Бакулев Г.П. Массовая коммуникация: Западные теории и концепции.- М.: Аспект Пресс, 2005.- 176 с. Почепцов Г. Від Facebookу і гламуру до WikiLeaks: медіакомунікації. – Харків: Фоліо, 2012. – 464 с. Почепцов Г. Від	Підготовка до семінарського заняття. Доповіді: Власник ЗМІ та інформаційна політика. Особливості українського медіа-ринку. Перспективи суспільного	5 балів за кожен вид роботи (впродовж семестру)	Листопад 2019 р. (згідно з електронним розкладом)

		покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття. – Харків: Фоліо, 2017. – 260 с. Почепцов Г. Виртуальные войны. Фейки. – Харьков: Фоліо, 2019. – 507 с. Почепцов Г. Когнитивные войны в соцмедиа, массовой культуре и массовых коммуникациях. – Харьков: Фоліо, 2019. – 314 с. Почепцов Г. Пропаганда 2.0. – Харьков: Фоліо, 2018. – 796 с. Почепцов Г., Чукут С.А. Інформаційна політика. – К.: Знання, 2008. – 663 с. Федотова Л.Н. Социология массовой коммуникации: Учебник для вузов.- СПб.: Питер, 2003.- 400 с. Ядов В.А. Социологическое исследование - методология, программа, методы, 1995.- 332 с.	телебачення та радіо в Україні, 7 год.		
Тема 7. PR-діяльність в просторі МК	Лекція 2 год. Семінарське заняття 2 год.	Бакулев Г.П. Массовая коммуникация: Западные теории и концепции.- М.: Аспект Пресс, 2005.- 176 с. Почепцов Г. Від Facebookу і гламуру до WikiLeaks: медіакомунікації. –	Підготовка до семінарського заняття. Розробка прес-релізу події. Підготовка ньус-леттера, 7 год.	5 балів за кожен вид роботи (впродовж семестру)	Листопад 2019 р. (згідно з електронним розкладом)

		Харків: Фоліо, 2012. – 464 с. Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття. – Харків: Фоліо, 2017. – 260 с. Почепцов Г. Виртуальные войны. Фейки. – Харьков: Фоліо, 2019. – 507 с. Почепцов Г. Когнитивные войны в соцмедиа, массовой культуре и массовых коммуникациях. – Харьков: Фоліо, 2019. – 314 с. Почепцов Г. Пропаганда 2.0. – Харьков: Фоліо, 2018. – 796 с. Почепцов Г., Чукут С.А. Інформаційна політика. – К.: Знання, 2008. – 663 с. Федотова Л.Н. Социология массовой коммуникации: Учебник для вузов.- СПб.: Питер, 2003.- 400 с. Ядов В.А. Социологическое исследование - методология, программа, методы, 1995.- 332 с.			
Тема 8. Аналіз змісту масової комунікації	Лекція 2 год. Семінарське заняття 4 год.	Бакулев Г.П. Массовая коммуникация: Западные теории и концепции.- М.: Аспект Пресс, 2005.- 176 с. Почепцов Г. Від	Підготовка до семінарського заняття та виконання завдань для самостійної роботи, 11	5 балів за кожен вид роботи (впродовж семестру)	Грудень 2019 р. (згідно з електронним розкладом)

	Facebooku і гламуру до WikiLeaks: медіакомунікації. – Харків: Фоліо, 2012. – 464 с. Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття. – Харків: Фоліо, 2017. – 260 с. Почепцов Г. Виртуальные войны. Фейки. – Харьков: Фоліо, 2019. – 507 с. Почепцов Г. Когнитивные войны в соцмедиа, массовой культуре и массовых коммуникациях. – Харьков: Фоліо, 2019. – 314 с. Почепцов Г. Пропаганда 2.0. – Харьков: Фоліо, 2018. – 796 с. Почепцов Г., Чукут С.А. Інформаційна політика. – К.: Знання, 2008. – 663 с. Федотова Л.Н. Социология массовой коммуникации: Учебник для вузов.- СПб.: Питер, 2003.- 400 с. Ядов В.А. Социологическое исследование - методология, программа, методы, 1995.- 332 с.	год.		
6. Система оцінювання курсу				
Загальна система оцінювання курсу	Загальна кількість балів в межах залікового курсу: 100. Розподіл балів: 0 – 49 балів – «не зараховано»; 50 – 100 балів – «зараховано». Оцінка розраховується так: 100 балів (середнє арифметичне з усіх отриманих оцінок на семінарських заняттях,			

	помножене на 20. Приклад: $((3+4+4+4) / 4) \times 20 = 3,75 \times 20 = 75$
Вимоги до письмової роботи	Одна письмова робота у вигляді тестів. Тест охоплює матеріал тем 1-4. Кількість тестових завдань: 48. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 25 хв. (в межах семінарського заняття).
Семінарські заняття	В межах запланованих семінарських занять є обов'язковими дві усні відповіді, які оцінюються як «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно». Обов'язковим є написання тестової роботи на семінарському занятті 4. Результат оцінюється як «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно».
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль виставляється за результатами суми поточних оцінок та є не нижче, ніж «задовільно».
7. Політика курсу	
Допускається пропуск одного семінарського заняття без відпрацювання. За наявності більшої кількості пропущених семінарських занять або невиконаних тестового завдання необхідно відпрацювати їх шляхом усної відповіді по відповідній темі або написання тесту. Відпрацювання проводяться в межах консультацій. При бажанні студента підвищити підсумкову оцінку пропонується виконання індивідуального завдання – опитування по термінологічному словнику.	
8. Рекомендована література	
1. Бакулев Г.П. Массовая коммуникация: Западные теории и концепции.- М.: Аспект Пресс, 2005.- 176 с. 2. Почепцов Г. Від Facebookу і гламуру до WikiLeaks: медіакомунікації. – Харків: Фоліо, 2012. – 464 с. 3. Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття. – Харків: Фоліо, 2017. – 260 с. 4. Почепцов Г. Виртуальные войны. Фейки. – Харьков: Фолио, 2019. – 507 с. 5. Почепцов Г. Когнитивные войны в соцмедиа, массовой культуре и массовых коммуникациях. – Харьков: Фолио, 2019. – 314 с. 6. Почепцов Г. Пропаганда 2.0. – Харьков: Фолио, 2018. – 796 с. 7. Почепцов Г., Чукут С.А. Інформаційна політика. – К.: Знання, 2008. – 663 с. 8. Федотова Л.Н. Социология массовой коммуникации: Учебник для вузов.-СПб.: Питер, 2003.- 400 с. 9. Ядов В.А. Социологическое исследование - методология, программа, методы, 1995.- 332 с.	

Викладач Гайналь Тетяна Олександрівна